

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Eestikeelsele õppele üleminek

Ingar Dubolazov

eestikeelsele õppele ülemineku juht

Anne Endjärv

Keelepoliitika oskond, peaekspert

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Igäihel on õigus saada kvaliteetset eestikeelset õpetust sõltumata emakeelest või geograafilisest asukohast Eestis.

Peamine eesmärk - pakkuda kõigile Eesti lastele võimalust omandada kvaliteetne eestikeelne haridus.

Terviklikult eestikeelne haridusruum annab parema võimaluse hariduse edasiseks omandamiseks, toimetulekuks tööturul ning toetab seda, et Eestis elavad inimesed oleksid ühises info- ja väärtusruumis.

Haridus on lõimumise baasiks.

Tegevuskava (16.12.2022, täiendatakse)

1. Õigusnormide hindamine ja muutmine.
2. Koolide pidamise riigile üleandmine ja investeeringud Ida-Virumaa koolivõrgus.
3. Ülemineku nõustamine, järelevalve ja kvaliteeditugi.
4. Asjatundlike õpetajate ja koolijuhtide olemasolu tagamine ja motiveerimine.
5. Õpilaste keeleõppe toetamine.

6. Õppevara ja hindamisvahendite olemasolu.
7. Noorsootöötajate ja huvikoolide õpetajate metoodikakoolitused.
8. Haridustöötajate, noorsootöötajate ja huvihariduse õpetajate eesti keele õpe.
9. Muud üleminekut toetavad tegevused.

Fookus 2022-2023 ettevalmistaval perioodil

- dokumendid;
- õpetajate eesti keele õpe;
- õpetajate arvu suurendamine (kvalifikatsiooni tõstmine, lisaõppekohad, kvalifikatsiooniga tagasipöördujad, jne);
- nõustamine, järelvalve, õppetöö kvaliteet (eesti keele lisaõpe, kvalifikatsioon, eesti keele õppes kasutatav metoodika).

Kvalifikatsioon

- **õpetaja ja tugispetsialist** loetakse **1. augustist 2024.** a kvalifikatsiooninõuetele vastavaks üksnes juhul, kui ta on omandanud eesti keele oskuse vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele
- **direktor ja õppealajuhataja** loetakse **1. augustist 2023.** a kvalifikatsiooninõuetele vastavaks üksnes juhul, kui ta on omandanud eesti keele oskuse vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele
- eesti keele oskus on vajalik ka tähtajalise lepingu puhul (neis klassides, kus üleminek algab)!

Vene keeles õpetaval õpetajal on 3. kooliastmes või gümnaasiumis töötades 4-7 a aega viia oma eesti keele oskuse tase vastavusse kehtestatud nõuetega.

*Tugispetsialistidel võib olla B2 eesti keele tase kui nad töötavad eesti keelest erineva emakeelega (v a koolipsühholoog).

300 lisakohta eesti keele kursustel

Narva: leping pakkujaga olemas (27.04 testitud Narvas 112 haridustöötajat HTM, EKI ja INSA koostöös (Harno test). Kavandati 4 B2 ja 2 C1 gruppi, kuid testitute kõrgem tase võimaldab avada 2 B2 ja 4 C1 rühma (1 alustab 23. mail, 5 suve teises pooles).

Augustis stardivad

- **Tallinn:** aprilli hange sai pakkuja (80 kohta, kavandati 4 B2 ja 1 C1 rühma, kohandatakse);
- **Sillamäe:** aprilli hange sai pakkuja (64 kohta, kavandati 1 B1, 2 B2 ja 1 C1 rühma, kohandatakse);
- **Kohtla-Järve:** aprilli hange sai pakkuja (48 kohta, kavandati 2 B2 ja 1 C1 rühma, kohandatakse).

Sügisel 2022 alustas eesti keele õpet ca 1000 haridustöötajat.

Lisaks ESF toetusel 2023-2029 kokku **2800 haridustöötaja eesti keele õppe toetamine.**

Õppetöökõs vajalik

- alushariduse ja põhikooli õppekava muutmine,
- paralleelklassidel võivad olla erinevad **tunnijaotusplaanid**;
- emakeele õppeks loodud toetav **valikainekava** „Oma emakeele ja kultuuri õpe“;
- keelekümbluse põhimõtete rakendamise laienemine;
- **haridusasutus teeb tegevuskava 2023-2030** ja kommunikeerib lapsevanematele milliste etappide/tegevuste kaudu erinevad klassid eestikeelsele õppele üleminekul liiguvad jne.

Mida saab teha lapsevanem?

Õppetöö peaks mahtuma koolipäeva sisse.

Lapsele eestikeelse keskkonna loomine

- eestikeelsed multifilmid, raamatud, laste- ja loodusfilmid, raadio, laulud,
- eestikeelne huviring,
- koolis pikapäevarühmas osalemine,
- eestikeelne sõber,
- laager.

Last tuleb motiveerida, tunnustada ja toetada.

Eesti keele oskuse arendamine ja keelepraktika - 7.-12. kl VeniVidiVici keelesõber ja kuni 4 nädalane õpilasvahetus.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!

HTM kodulehel KKK rubriik:

<https://www.hm.ee/uleminek>

Ingar.Dubolazov@hm.ee

Anne.Endjarv@hm.ee

Keelekümblusprogrammi Lastevanemate liit

Aleksei Jašin

- Keelekümblusklassi vilistlane (2016.a Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium)
- Keelekümbluse klassiõpetaja (2022.-2022.a Sinimäe Põhikoolis)
- Keelekümblusprogrammi Lastevanemate Liidu juhatuse liige

Liidust

- Liit oli asutatud 2004. aastal
- Oleme vabatahtlikud, kes hoolivad oma laste tulevikust. Väärtustame mitmekeelsust ja multikultuursust.
- Edendame erinevaid keelekümblyuse vorme (varajane, hiline ja kahe-suunaline).
- Muuseas meie tegevuse tulemusel tõusis huvi keelekümblyusklasside ja rühmade vastu. Viimastel aastatel koolid ja lasteaiad hakkasid avama rohkem vastavaid klasse ja rühmi.

Meie eesmärgid

- Keelekümblusprogrammi järgi õppivate laste vanemate toetamine.
- Keelekümblusprogrammist korrektse informatsiooni levitamine.
- Kohtade arvu suurendamine keelekümblusklassides.
- Segregatsiooni vähendamine ühiskonnas.

Teostatud projektid

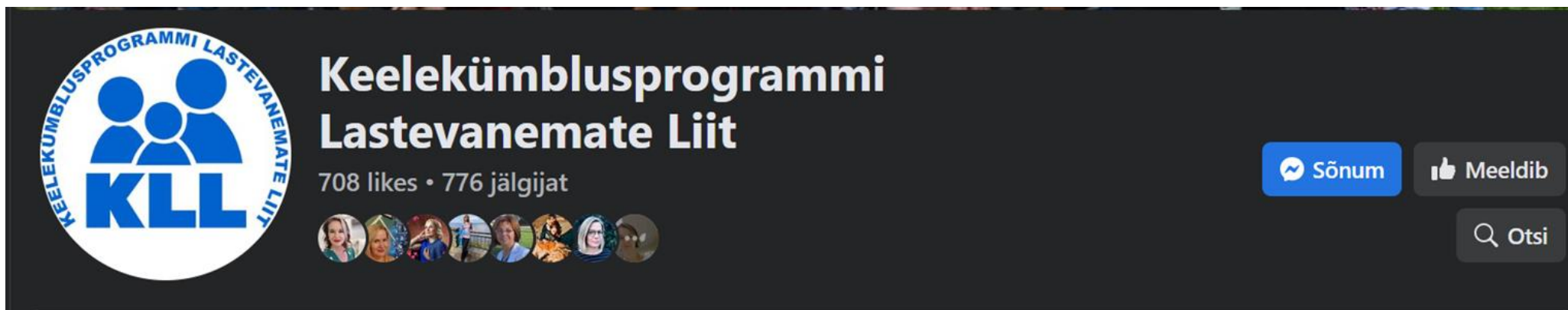
- Lastevanemate suvekool
- Lastevanemate ajaleht
- Erinevad reklaamprojektid filmid, posterid, voldikud.
- Kogemuse vahetus teiste riikidega (Helsinki, Kanada, Läti, Barcelona, Leedu)
- Keelekursused vanematele

Kontaktid

Koduleht: <https://keelekymbilus.ee/ee/>

Facebook: <https://www.facebook.com/keelekymbilusprogramm>

Astu liikmeks: <https://keelekymbilus.ee/ee/joincommunity/>

HEV õpilane ja eestikeelsele õppele üleminek

- Eestikeelsele õppele lähevad üle kõik, kellele on see jõukohane
- Jõukohasus, st akadeemiline võimekus keelt omandada
- Jõukohane **ei ole eesti keeles õppimine siis**, kui on ohustatud kommunikatsioonivõime (suulise ja kirjaliku kõne loome, mõistmisoskus) laiemalt
- **Erivajadusega lapse arengu eripära tõttu** ei ole talle eestikeelne õppe- ja kasvatustegevus jõukohane kõrvalise abiga või toetatud õppetegevusega, siis võib rakendada lapsele õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimist lapse emakeeles

Üldine tugi

- Ilmnenud on raskused koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel
- Tagatakse õpilasele **ajutiselt või perioodiliselt** individuaalne lisajuhendamine, individuaalne õppekava, tugispetsialistide teenuste kättesaadavus ning vajadusel õpiabitunnid (tulenevalt toevajaduse eripärast kas individuaalselt või rühmas)

NB! Üldist tuge võib pakkuda ka ennetava meetmena

Kooliväline nõustamismeeskond (Rajaleidja)

Võib anda soovitusi:

- Keelevalikuks vaid juhul, kui lapsel esineb **hariduslik erivajadus**, mille puhul ei piisa **üldise toe** raames pakutavast toest
- Õppetöös kasutatava keele osas **tõhustatud või eritoe** soovitusi raames, kui eesti keeles õppimine ei ole õpilase arengu eripära **tõttu jõukohane**
- Eesti keelest erinevas keeles õppimise soovitusi saab anda ning kui selle aluseks on tõhustatud või eritoe mahus:
 - oluline keelespetsiifiline erivajadus
 - oluline psüühikahäire ja/või
 - oluline vaimse arengu häire

- Kui lapse **kommunikatsioonivõime emakeeles** on **äärmiselt** piiratud (nt kasutab lihtsustatud viipeid, omasõnu) ning **sellest tulenevalt ei ole teise keele** omandamine või **teises keeles õppimine** võimalik
- Kurti või kuulmislangusega last/õpilast õpetades võib lisaks eesti õppekeelele kasutada eesti viipekeelt ja viibeldud eesti keelt, õppetöö on aga suurimas võimalikus mahus eestikeelne st **loetakse ja kirjutatakse** eesti keeles
- Mitmete psüühikahäirete korral võivad kommunikatsioon või keeleomandamine ajutiselt või püsivalt olla tugevalt häiritud
- Soovitus teise keele kasutamiseks tehakse **lühimaks vajalikuks ajaks** ja kui keele omandamine muutub jõukohaseks, kasutatakse **suurimas võimalikus mahus** eesti keelt

- Mõõduka ja raske intellektipuudega õpilastele ning raske ja sügava intellektipuudega õpilastel on **olulisi raskusi emakeele** omandamisega ning sellest tulenevalt keerulisem õppida muus keeles (ehk emakeelest erinevas keeles)
- **Kool** võib teha otsuse õpetada **toimetuleku- ja hooldusõppel** olevaid õpilasi muus keeles kui eesti keeles

Soovitused lapsevanemale

- Kui vanemad räägivad eri keelt, räägib kumbki lapsega oma keeles
- Lapsega suheldes tuleb jälgida põhimõtet „üks keel – üks inimene, üks keskkond – üks olukord”
- Raske ja sügava vaimupuude või raske pervasiivse arenguhäire korral on otstarbekas kasutada pigem ühte kokkulepitud keelt, et saavutada maksimaalne kommunikatsioonivõimekus
- Õppida lapsega samaaegselt koos eesti keelt
- Teha koostöö kooliga, osaleda kohtumistel, informeerida kooli keeleõppega seotud probleemidest
- Osaleda ühistegevustes, mis soodustavad keeleõpet

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täname tähelepanu eest!

